

Etusivu>Kanteen nostaminen>EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset järjestelmät>**Jäsenvaltioiden yleiset tuomioistuimet****Jäsenvaltioiden yleiset tuomioistuimet**

Espanja

Vuoden 1978 Espanjan perustuslain 117 §:n mukaan tuomiovallan yhtenäisyyden periaate on tuomioistuinten organisaation ja toiminnan perusta. Tämä periaate ilmenee yhtenä ainoana tuomiovaltana, joka koostuu yhdestä ainoasta yleisen tuomiovallan muodostavasta tuomarikunnasta. Espanjassa on monia eri tuomioistuimia, ja tehtävät jakautuvat niiden kesken tiettyjen toimivallan jakoperusteiden mukaisesti. Jakoperusteita ovat asia, vaikutus, henkilö, tehtävä tai alue, sillä tuomiovallan yhtenäisyys ei sulje pois eri toimivaltuuksia käyttävien elinten olemassaoloa.

Espanjan perustuslaissa vuodelta 1978 säädetään, että Espanja on sosiaalinen ja demokraattinen oikeusvaltio, joka puolustaa vapautta, oikeudenmukaisuutta, tasavertaisuutta ja poliittista moniarvoisuutta oikeusjärjestelmänsä keskeisimpinä arvoina. Perustuslain VI jaksossa käsitellään oikeuslaitosta, ja sen 117 §:n mukaan tuomiovallan yhtenäisyyden periaate on tuomioistuinten organisaation ja toiminnan perusta.

Nämä periaatteet ilmenevät Espanjan tuomioistuinjärjestelmästä. Niiden johdosta oikeuslaitoksen tuomarikunta koostuu riippumattomista ja vastuullisista tuomareista, joita velvoittavat toiminnassaan perustuslaki ja oikeusvaltioperiaate ja joilla on vahva virassa pysymisen suoja.

Tuomiovallan käyttäminen eli tuomioiden antaminen ja täytäntöönpano kuuluvat yksinomaan laissa ja kansainvälisissä sopimuksissa määritellyille tuomioistuimille.

Yleiset tuomioistuimet – johdanto

Espanjassa on monia eri tuomioistuimia (*juzgados ja tribunales*), ja tehtävät jakautuvat niiden kesken tiettyjen laissa säädettyjen toimivallan jakoperusteiden mukaisesti. Jakoperusteita ovat asia, vaikutus, henkilö, tehtävä tai alue, sillä tuomiovallan yhtenäisyys ei sulje pois eri toimivaltuuksia käyttävien elinten olemassaoloa. Tuomioistuimilla on yksinomainen lainkäyttövalta asioissa, jotka niille on laissa määrätty.

Tuomioistuinten perustamisesta, toiminnasta ja hallinnosta määrätään oikeuslaitoslaissa (*Ley Orgánica del Poder Judicial*). Oikeuslaitoslaista säädetään vuoden 1978 Espanjan perustuslain (*Constitución Española*) 122 §:ssä.

Yleiset tuomioistuimet jaotellaan seuraavien kolmen perusnäkökohdan mukaan:

lainkäyttöalue

kokoonpano

toimivalta.

Lainkäyttöalue

Oikeuslaitoslain 6/1985 (annettu 1.7.1985) perustelujen mukaisesti valtion **alueellisia** ja oikeudellisia yksiköitä ovat kunta (*municipio*), tuomiopiiri (*partido*), maakunta (*provincia*) ja itsehallintoalue (*comunidad autónoma*).

Tuomiovallan käyttö kuuluu seuraaville tuomioistuimille: rauhantuomioistuimet (*Juzgados de Paz*), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet ja tutkintatuomioistuimet (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), kauppatuomioistuimet (*Juzgados de lo Mercantil*), naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), rikostuomioistuimet (*Juzgados de lo Penal*), hallintotuomioistuimet (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), työtuomioistuimet (*Juzgados de lo Social*), nuorisotuomioistuimet (*Juzgados de Menores*), rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), maakunnalliset ylioikeudet (*Audiencias Provinciales*), itsehallintoalueiden ylioikeudet (*Tribunales Superiores de Justicia*), valtakunnallinen ylioikeus (*Audiencia Nacional*) ja korkein oikeus (*Tribunal Supremo*).

Koko kansallisella alueella toimivaltaa käyttävät valtakunnallinen ylioikeus, korkein oikeus sekä ylempät tutkintatuomioistuimet (*Juzgados Centrales de Instrucción*) ja ylempät hallintotuomioistuimet (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-Administrativo*).

Kokoonpano

Tuomari ratkaisee asiat yksin kaikissa muissa tuomioistuimissa paitsi korkeimmassa oikeudessa, valtakunnallisessa ylioikeudessa, itsehallintoalueiden ylioikeuksissa ja maakunnallisissa ylioikeuksissa, joissa asiat käsitellään **usean tuomarin kokoonpanossa**.

Korkein oikeus, joka sijaitsee Madridissa, on ylin tuomioistuin kaikilla oikeusaloilla, lukuun ottamatta perustuslaillisia takeita. Se muodostuu korkeimman oikeuden presidentistä, jaostojen puheenjohtajista (*Presidentes de Sala*) ja tuomareista (*Magistrados*), jotka määrätään laissa kullekin jaostolle ja osastolle. Korkeimman oikeuden jaostot:

Ensimmäinen jaosto: siviilioikeudelliset asiat.

Toinen jaosto: rikosoikeudelliset asiat.

Kolmas jaosto: hallinto-oikeudelliset asiat.

Neljäs jaosto: työoikeudelliset asiat.

Viides jaosto: sotilasoikeudelliset asiat. Jaostoon sovelletaan alan erityislainsäädäntöä sekä oikeuslaitoslakia ja korkeimman oikeuden muihin jaostoihin sovellettavia yhteisiä sääntöjä.

Valtakunnallinen ylioikeus, joka sijaitsee Madridissa, on toimivaltainen koko Espanjan alueella. Se muodostuu valtakunnallisen ylioikeuden puheenjohtajasta, jaostojen puheenjohtajista ja tuomareista, jotka määrätään laissa kullekin jaostolle ja osastolle (vetoomusasioiden sekä rikosoikeudellisten, hallinnollisten ja työoikeudellisten asioiden jaostot).

Kunakin **itsehallintoalueen ylioikeudella** on alueellaan ylin toimivalta, korkeimman oikeuden tuomiovaltaa kuitenkin rajoittamatta. Kunkin itsehallintoalueen ylioikeuden nimi määräytyy sen autonomisen alueen mukaan, jolla se on toimivaltainen.

Itsehallintoalueiden ylioikeudet koostuvat kolmesta jaostosta, jotka ovat siviili- ja rikosoikeudellisten, hallinnollisten ja työoikeudellisten asioiden jaostot.

Itsehallintoalueiden ylioikeudet muodostuvat puheenjohtajasta, joka on myös siviili- ja rikosoikeudellisten asioiden jaoston puheenjohtaja, sekä jaostojen puheenjohtajista ja tuomareista, jotka määrätään laissa kullekin jaostolle ja tarvittaessa osastoille, joita voidaan luoda jaostoihin.

Maakunnalliset ylioikeudet sijaitsevat maakuntien pääkaupungeissa, joiden mukaan ne saavat nimensä, ja käyttävät toimivaltaa yleensä koko maakunnan alueella. Maakunnalliset ylioikeudet muodostuvat puheenjohtajasta ja vähintään kahdesta tuomarista, Ne voivat myös koostua kahdesta tai useammasta osastosta, joilla on sama kokoonpano. Tällöin yhden osaston puheenjohtajana toimii ylioikeuden puheenjohtaja.

Tuomarit ovat perehtyneitä siviili- ja rikosoikeudellisiin asioihin.

Oikeusvirasto

Oikeuslaitoslaissa oikeusvirasto (*Oficina Judicial*) määritellään keskeiseksi organisaatioksi, joka tukee tuomareiden ja tuomioistuinten toimintaa.

Sen tarkoituksena on parantaa tuomioistuinten vaikuttavuutta ja tehokkuutta ja oikeustoimien läpinäkyvyyttä, nopeuttaa oikeudenkäyntejä ja edistää oikeusviraston palvelujen ja yksiköiden keskinäistä yhteistyötä ja toiminnan koordinoitua. Se pyrkii tarjoamaan korkealaatuisen julkisen palvelun, joka on lähellä, noudattaa perustuslaillisia arvoja ja vastaa kansalaisten nykyisiin tarpeisiin.

Kyseessä on modernia hallinnointiteknikkaa käyttävä uusi organisaatiomalli, jossa yhdistetään erilaisia hallinnollisia yksiköitä: suoraa tukea tarjoavia prosessioikeudellisia yksiköitä, jotka vastaavat aiempia tuomioistuimia (*Juzgados*) ja tukevat tuomaria (*Juez* tai *Magistrado*) tämän hoitaessa lainkäyttötehtäviään, ja yhteisiä prosessioikeudellisia palveluja, joita johtavat oikeussihteerit (*Letrados de la Administración de Justicia*). Oikeussihteerit hoitavat kaikkia muita kuin lainkäyttötehtäviä, kuten: asiakirjojen vastaanottaminen, ilmoitukset, päätösten täytäntöönpano, muiden kuin oikeudellisten menettelyjen muodollisuudet, hakemusten asianmukaisuuden hyväksyminen, tiedotus osapuolille, menettelyvirheiden oikaiseminen.

Yhteisiä prosessioikeudellisia palveluja on kolmenlaisia:

yhteinen yleispalvelu

yhteinen prosessinjohtamispalvelu

yhteinen täytäntöönpanopalvelu.

Toimivalta

Alueellisen jaottelun lisäksi tuomioistuimet jaetaan seuraaviin **neljään luokkaan** sen mukaan, mihin oikeudenalaan liittyviä asioita ne käsittelevät:

Siviilituomioistuimet: Siviilituomioistuimet käsittelevät omaan alaansa liittyvien asioiden lisäksi asioita, joiden käsittely ei kuulu yksiselitteisesti mihinkään muuhun oikeudenalaan. Sen vuoksi ne voidaan luokitella yleisiksi tuomioistuimiksi.

Rikostuomioistuimet: Rikostuomioistuimille kuuluvat rikosasiat ja rikosoikeudenkäynnit, lukuun ottamatta sotilastuomioistuimille kuuluvia rikosasioita ja rikosoikeudenkäyntejä. Espanjan oikeusjärjestelmälle on ominaista, että rikoksesta johtuva siviilioikeudellinen menettely voidaan aloittaa samanaikaisesti rikosoikeudellisen menettelyn kanssa. Tällaisessa tapauksessa rikostuomioistuin päättää rikoksesta aiheutuneen vahingon tai haitan korvaamisesta.

Hallintotuomioistuimet: Perustuslain mukaan hallintotuomioistuimet valvovat sääntelyvaltaa ja hallinnollisten toimien laillisuutta sekä sitä, että toimet ovat niiden tavoitteiden mukaiset, jotka oikeuttavat ne. Hallintotuomioistuimet valvovat koko julkishallinnon toiminnan lainmukaisuutta, mukaan luettuina julkishallintoa vastaan esitetyt taloudelliset vaatimukset, sillä yksilöillä on laissa säädetyn edellytyksin oikeus korvaukseen heidän omaisuuteensa ja oikeuksiinsa kohdistuvista vahingoista, jotka ovat seurausta julkisten palvelujen toiminnasta, jolle kyseessä ole ylivoimainen este.

Työtuoistuimet: Työtuoistuimet tutkivat työoikeuden piiriin kuuluvia riita-asioita. Näitä ovat niin yksittäisiä henkilöitä koskevat kuin kollektiiviset riita-asiat sekä sosiaaliturvaan liittyvät vaatimukset ja työolainsäädännössä määriteltyä valtion vastuuta koskevat kanteet.

Näillä neljällä oikeudenalalla toimivien tuomioistuinten lisäksi Espanjassa on **sotilastuomioistuimia**.

Sotilastuomioistuimet muodostavat poikkeuksen tuomiovallan yhtenäisyyden periaatteeseen.

Perustuslaissa säädetään periaatteista, joilla säännellään tuomioistuinten toimintaa, ja perustuslaki on oikeuslaitoksen yhtenäisyyden perusta.

Sotilastuomioistuimet ovat osa oikeuslaitosta. Niiden organisaatio ja toiminta perustuvat tuomiovallan yhtenäisyyden periaatteeseen, ja ne jakavat oikeutta yksinomaan sotilasasioissa ja tarvittaessa oikeudenaloilla, jotka määrittellään tietynasteisen poikkeustilan (*estado de sitio*) julistuksessa perustuslain sekä rikos-, menettely- ja sotilaskurinpitolakien mukaisesti.

Sotilastuomioistuinten toimivalta rajoittuu rauhan aikana tiukasti sotilasasioihin, ja silloin tutkitaan sotilasrikoslaissa rikokseksi määriteltyjä toimia. Niiden toimivalta ulottuu kaikenlaisiin rikoksiin, kun joukot on siirretty kansallisen alueen ulkopuolelle. Sota-aikana niiden toimivaltaa voidaan muuttaa sotilastuomioistuinten toimivallasta ja organisaatiosta annetun lain (*Ley Orgánica de la Competencia y Organización de la Jurisdicción Militar*) 4/1987 nojalla. Päätöksen tekee parlamentti (*Cortes Generales*) ja hallitus, jos se on saanut siihen valtuutuksen.

Siviiliasioiden osalta sotilastuomioistuimen toimivaltaan kuuluu valmistella puolustusvoimiin kuuluvien henkilöiden testamenttiin perustuvaa ja lakimääräistä perimystä koskevia menettelyjä siltä varalta, että nämä kuolevat sodan aikana maalla tai merellä. Käytännössä toiminta rajoittuu välttämättömään apuun vainajan hautaamiseksi ja tämän omaisuuden inventointiin ja tilapäiseen suojaamiseen. Tällaisista valmisteluista annetaan aina tieto toimivaltaiselle siviilituomioistuimelle.

Sotilastuomioistuimet koostuvat ammattisotilaista, puolustusvoimien jäsenistä ja puolustusministeriön alaisuuteen kuuluvista henkilöistä.

Sotilastuomioistuimiin kuuluvat alueelliset sotilastuomioistuimet (*Juzgados Togados Territoriales*), ylempät sotilastuomioistuimet (*Juzgados Togados Centrales*), ylempät alueelliset sotilastuomioistuimet (*Tribunales Militares Territoriales*) ja ylempi sotilastuomioistuin (*Tribunal Militar Central*). Sotilasasioista vastaavan tuomiovallan ylin aste on kuitenkin korkeimman oikeuden 5. jaosto.

Ylempi sotilastuomioistuin sijaitsee Madridissa ja on toimivaltainen koko maan alueella. Se on keskitetty tuomioistuin, joka käsittelee sille sotilastuomioistuinten toimivallasta ja organisaatiosta 15.7.1987 annetussa laissa 4/1987 määrättyjä asioita.

Alueelliset sotilastuomioistuimet ovat vastuussa niiden lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella tapahtuneiden sotilasrikosasioiden tutkinnasta. Asiat käsittelee toimivaltainen ylempi alueellinen sotilastuomioistuin. Lisäksi alueellisten sotilastuomioistuinten tehtäviin kuuluu muun muassa sotilaille tarkoitettujen rangaistuslaitosten ja niissä rangaistusta suorittavien henkilöiden valvonta.

Sotilasjaoston, jossa on noudatettava samoja hallintoa ja jäsenten asemaa koskevia sääntöjä kuin muissa jaostoissa, perustaminen korkeimpaan oikeuteen merkitsee yhtenäisyyttä molempien tuomiovallan muodostavien tuomioistuinten ylimmällä tasolla.

Tämä jaosto koostuu sekä yleisistä tuomioistuinten että sotilastuomioistuinten tulevista tuomareista, mikä takaa ylimmän tason oikeudenkäyntien tasapuolisuuden. Jaosto käsittelee yleensä kassaatiovalituksia ja tuomion tarkistamista koskevia pyyntöjä. Se voi käsitellä myös korkea-arvoisten sotilashenkilöiden toimia.

Espanjassa ei ole erikseen erityistuomioistuinten järjestelmää, mutta edellä mainituilla oikeudenaloilla on perustettu **aiheen mukaan erikoistuneita tuomioistuimia**. Näitä ovat muun muassa **naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevät tuomioistuimet, rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomioistuimet ja nuorisotuomioistuimet**. Ne ovat yleisiä tuomioistuimia, jotka ovat erikoistuneet tiettyyn aiheeseen. Lisätietoa on Espanjan erityistuomioistuimia koskevalla sivulla.

Seuraavassa neljän oikeusalan tarkastelussa selostetaan näihin aiheisiin erikoistuneiden tuomioistuinten toimivaltaa.

Siviilioikeus

Siviilioikeudellisissa asioissa toimivalta on korkeimman oikeuden 1. jaostolla, itsehallintoalueiden ylioikeuksien siviili- ja rikosasioita käsittelevällä jaostolla, maakunnallisten ylioikeuksien siviiliasioita käsittelevillä jaostoilla, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimilla ja rauhantuomioistuimilla sekä joillakin erityistuomioistuimilla, kuten perhetuomioistuimilla (*Juzgados de la Familia*), kauppatuomioistuimilla, yhteisön tavaramerkkiasioita käsittelevillä tuomioistuimilla (*Juzgados de Marca Comunitaria*) ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevillä tuomioistuimilla.

Kauppatuomioistuimia, yhteisön tavaramerkkiasioita käsitteleviä tuomioistuimia ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsitteleviä tuomioistuimia käsitellään yksityiskohtaisemmin Espanjan erityistuomioistuimia koskevalla sivulla.

Rikosoikeus

Rikosoikeudellisissa asioissa toimivalta on korkeimman oikeuden 2. jaostolla, valtakunnallisen ylioikeuden rikosasioita käsittelevällä jaostolla, itsehallintoalueiden ylioikeuksien siviili- ja rikosasioita käsittelevällä jaostolla, maakunnallisten ylioikeuksien rikosasioita käsittelevillä jaostoilla,

rikostuomioistuimilla, tutkintatuomioistuimilla, nuorisotuomioistuimilla, rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavilla tuomioistuimilla, naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevillä tuomioistuimilla ja rauhantuomioistuimilla.

Nuorisotuomioistujia, rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavia tuomioistujia ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsitteleviä tuomioistujia käsitellään yksityiskohtaisemmin Espanjan erityistuomioistujia koskevalla sivulla.

Hallinto-oikeus

Hallinto-oikeuden elimiä ovat korkeimman oikeuden 3. jaosto, valtakunnallisen ylioikeuden hallintoasioita käsittelevä jaosto, itsehallintoalueiden ylioikeuksien hallintoasioita käsittelevät jaostot, ylempät hallintotuomioistuimet ja hallintotuomioistuimet.

Työoikeus

Työoikeuden elimiä ovat korkeimman oikeuden 4. jaosto, valtakunnallisen ylioikeuden työoikeudellisia asioita käsittelevä jaosto, itsehallintoalueiden ylioikeuksien työoikeudellisia asioita käsittelevät jaostot ja työtuomioistuimet.

Kaikkien edellä mainittujen elinten toimivallasta säädetään [oikeuslaitoslainsäädännössä](#).

Linkkejä

[Espanjan yleinen oikeusneuvosto \(Consejo General del Poder Judicial de España\)](#)

Oikeuslaitoslaki

Päivitetty viimeksi: 17/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.